

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrta leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 81.

Maribor, dne 12. julija 1909.

Letnik I.

Državni zbor zaključen.

Zadnji dnevi so jasno pokazali, da se v Avstriji ne da več vladati preko Slovanov in tudi ne preko Slovencev. Avstrijska vlada še nikdar ni tako krepko čutila, da biva na jugu tudi slovenski narod, kakor zadnje dni. Minuli so tisti časi, ko nas je vlada naravnost prezirala in nam le semtertje vrgla kako drobtinico. Slovenski narod zahteva istih pravic, kakor jih imajo drugi narodi, saj prav tako plačuje davke, kakor drugi.

Bienertova vlada je prejela zaslužen lekcijo od naših vrljih poslancev, zbranih v Slovenskem klubu. Baron Bienert si gotovo ni mislil, da bodo naši poslanci ostali trdni kakor skala.

Sedanji vladi, ki je Slovonom tako sovražna, se nikakor ni moglo dovoliti pooblastilnega zakona, da bi smela potem sklepati trgovinske pogodbe z drugimi državami, kakor bi se njej zdelo. Tako velikega zaupanja nikdar ne zasluži kabinet Bienert II.

Seveda pa pridejo vmes ljudje in med temi so tudi slovenski liberalci, ki obsojajo obstrukcijo naših poslancev, češ, da je bilo na dnevnem redu državnega zbora toliko nujnih točk, katerih izvršitev se ne bi smela preprečiti z obstrukcijo. Dobro. Staviti si pa drzno samo vprašanje, za koga so pa bile dotične točke nujne, kedo bi imel v prvi vrsti korist, če bi se izvršil ves delavni program državnega zbora in koliko bi imeli Slovani in posebno še mi Slovenci od tega. Če bi naši poslanci pustili, da izpelje vlada nemoteno svoj program, bi se tem izrekli zaupanje vladi, ki bi nas Slovence najprej vtopila v žlici vode. Naši poslanci tega niso smeli storiti in tudi niso storili in zato jim je hvaležen ves slovenski narod, izvzemši liberalne generale in tiste, ki slepo trobijo v njihov rog. Pa tudi ti v srce gotovo odobravajo taktiko naših poslancev, javno jim pa zato nasprotujejo, ker so jim nevošljivi, da so svojo poslansko dolžnost tako lepo in odločno izvršili.

Ker imamo že naše liberalce v mislih, si ne moremo kaj, da ne bi napisali sledečih stavkov. Ko pri nas na Stajerskem še ni bilo strank, ko smo Slovenci še skupno nastopali, se je vedno in vedno povdarjalo, da morajo poslanci radikalno nastopiti proti vladi in če ne gre drugače, vporabiti tudi skrajno sredstvo — obstrukcijo. Sedaj pa obsojajo to skrajno sredstvo in sicer le zato, ker so se ravno naši poslanci poslužili tega sredstva. Ker Narodna stranka obstoji iz samih mladih radikalcev, bi človek mislil in pričakoval, da bo glasilo Nar. stranke

gotovo odobravalo radikalni nastop naših poslancev. A zmotil se je, kdor je pričakoval kaj takega. Ne bomo se tukaj še nadalje bavili z našimi liberalci, poskrbeli pa bomo na shodnih, da bo slovensko ljudstvo natanko spoznalo, kako stališče so zavzeli naši liberalci v sedanjem boju proti avstrijski vladi.

Ministrski predsednik baron Bienert dolgo časa ni hotel ničesar čuti o kakih pogajanjih z našimi poslanci. Konečno je pa moral priti do spoznanja, da ne gre drugače, kakor da se poniža in se prične pogajati. Seveda so bila vsa pogajanja brezuspešna, ker na eni strani Bienert in vladne stranke niso hoteli sprejeti pogojev, ki so jih stavili naši poslanci, na drugi strani pa tudi naši poslanci niso hoteli in tudi niso mogli odnehati. Naravno tedaj, da so se pogajanja razbila in sledilo je zaključenje državnega zbora.

Jeseni, najbrže še-le meseca novembra, bo zopet sklican državni zbor. Kako bo takrat, se danes še ne more z gotovostjo reči, vendar so pa vsi politiki mnenja, da tudi jeseni sedanji vladi ne bodo napočili solnčni dnevi. Kakšno stališče naj jeseni zavzamejo naši poslanci, o tem naj odloči ljudstvo. Zato bo pa treba prirejati shode in na njih razložiti ljudstvu političen položaj, postopanje naših poslancev in delovanje Bienertove vlade, pa tudi to bo treba povedati ljudstvu, kako žalostno vlogo so igrali v sedanjem boju slovenski liberalni poslanci. — Prepričani smo, da bo ljudstvo odobravalo odločni nastop naših poslancev v državnem zboru in jih pozvalo, naj nadaljujejo zapričeti boj toliko časa, dokler ne dobi slovenski narod iste pravice, kot jih imajo drugi narodi.

Politični pregled.

Pogajanja razbita.

Sobotni dan v državnih zbornici je bil poln razburjenja. Vse je napeto pričakovalo, kakšen uspeh bodo imela pogajanja. Slovenski klub je imel že v petek sejo, o kateri je izdal sledeči komunike:

Klubov načelnik dr. Šusteršič je poročal o razgovorih z zastopniki posamičnih strank in z ministrskim predsednikom Bienertom. Klub je vzel poročilo z zadovoljstvom na znanje, odobril postopanje svojih zaupnikov dr. Šusteršiča in fir. Korošca, se jima zahvalil za vodstvo pogajanj ter jima izrekel zaupnico ter ju pooblastil za nadaljne klubove akcije. V razpravi se je splošno izjavljalo prepričanje, da je nastala za Bienertovo vlado že kriza, ker ni mog-

la iz lastne moči izvesti program navedenih državnih potrebščin, marveč so jo v zadnji uri izpeljele vladne stranke iz političkih akcij. Kar se tiče politične strani glede na razprave zastopnikov Slovenskega kluba z vlado, se je šlo pred vsem za to, poizvedeti, kakšno stališče zavzema ministrski predsednik z ozirom na ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani, nadalje v zadevi, kako preprečiti aktiviranje ogrsko-bosanske agrarne banke, glede na parlamentarno obravnavo italijanskega vseučiliškega vprašanja in o razveljavljenju Plojeve izvolitve delegatom. Glede na razveljavljenje Plojeve izvolitve je izjavil Bienert, da v tej zadevi nima ingerence in da je Plojeva stvar razpolagati z mandatom. Baron Bienert je nadalje izjavil, da vlada z ozirom na svoj temeljni sistem ne more dovoliti političkih koncesij za umaknitev nujnih predlogov.

V soboto so se pogajanja nadaljevala. Bazirala so posebno na zahtevi slovenskih strank, da se onemogoči mažarska agrarna banka v Bosni. Slovenski akcijski odbor je imel dogovor z akcijskim odborom večine. Odbora sta se zjedini v tem, da bi se v torkovi seji predložil nujni predlog, ki naj bi imel pred drugimi nujnimi predlogi prednost in ki bi imel sledeče besedilo: Zbornica poslancev vztraja pri svojih sklepih, storjenih meseca marca in junija in hoče odločno svoji volji priboriti veljavo. Kategorično zahteva, naj vlada svoj popoln vpliv porabi v to, da se kmečka odveza v Bosni smatra kot javna zadeva, ki se izvrši samo z deželnimi organi, ter se vsa privatna podjetja pri tem izključijo in se dano dovoljenje takim privatnim podjetjem razveljavi, ne da bi mogla taka privatna podjetja za to zahtevati kako odškodnino.

Ko se je to naznanilo ministrskemu predsedniku baronu Bienertu, je on zahteval milejše besedilo. Posebno je zahteval dostavek, da se vlada, ako bi zahtevanega ne mogla izvršiti, ne more siliti, da bi odstopila. Slovenski akcijski odbor je pa tako zahtevo kratkoma odbil. Nato so se pogajanja definitivno razbila.

Ogrsko.

Cesar je s posebnim reskriptom zopet imenoval Aleksandra Wekerla za ogrskega ministrskega predsednika. Sobotna seja državnega zbora, v kateri je bil prebran ta reskript, je bila zelo burna. Poslanec Hedervary je poročal v imenu imunitetnega odseka o imunitetni zadevi poslanca Novosela in je predlagal, naj zbornica izjavi, da se je imuniteta tega poslanca kršila v toliko, da se je izreкла sodba, ne da bi se od državnega zbora zahtevala njegova izročitev. Poslanec Vlad (Rumun), pa je izjavil, da se je imuniteta kršila že tedaj, ko je bil aretiran. Stavil je v tem smislu predlog, ki je bil sprejet.

PODLISTEK.

Oče in sin.

(Nekaj za smeh. — Napisal Joško Bimbek.)

Dober dan, gospod! O moj Bog, niso oni Marko Lačnik, ako smem ponižno vprašati? Kot majhen, poreden deček ste zapustili očetovo hišo in sedaj se vrnete —

Marko: Kot velik, odrasel in ravno tako poreden fant po osemnajstih letih. Pa povej mi vendar, ljubi moj Matija, zakaj so prodali moj oče posestvo na Ogrskem in se preselili semkaj v Slovenske gorice.

Matija: Ko so umrli vaša mati, bilo je očetu na Ogrskem dolgočasno in prodali so tamkaj, ker že nikdo ni hotel verjeti njihovim lažem, in sedaj životarimo tukaj že nad dve leti, oče pa še vedno lažejo kakor pred. Odvaditi lagati jih nikdo ne more, zdaj so že 58 let stari, lažejo še vedno tako, da že sami sebi verujejo.

Marko: Jaz bom jim že odpravil to grdo navado! Če bodo govorili o mački, bom jaz o kameli, če bodo rekli, da jih je bilo tisoč, bom jaz trdil, da jih je bilo stotisoč. Skratka, prekositi jih hočem. Poskusil bom! Toda, Matija, prosim te, molči o tem, da sem se vrnil v domači kraj, ne povej mojemu očetu in moji sestri nič, spoznala me tako ne bodo, posebno pa sedaj ne, ko imam to rano na licu, katero sem včeraj dobil, ko sem očetu —

Matija: Ko ste očeta rešili iz rok 12 roparjev. Ah, vi ste bili, gospod Marko? Da, 12 roparjev jih

je napadlo včeraj, tako so pripovedovali vaš oče, Jurij Lačnik.

Marko: No ja, bila sta v resnici samo dva lovca, ki sta skoro gotovo menila, da so moj oče divji lovec in sta jih pošteno namlatila, dokler jih nisem jaz rešil in tako sem prišel k svojem očetu po sreči.

Matija: Ravnokar se oče vračajo iz lova!

Marko: Kaj? Iz lova? Če pa daleč na okrog ni videti nobenega drevesa, še manj pa kakega gozda?

Matija: To je ravno! Bog se usmili! Celi revir je majhna njiva, in vsakih 14 dni se zaleti semkaj kak zajec. Seveda oče govorijo o celih gozdovih, medvedih, srnah itd.

Jurij Lačnik (pride v sobo): Hvala Bogu, da smo doma! Oho, moj rešitelj! Dober dan, gospod, dober dan. No, kako vam kaj gre? Ali vas še kaj boli rana po glavi? Da, 12 roparjev, prosim, to ni šala. In današnji lov še-le, škoda, da niste bili zraven, čudeže bi videli!

Marko: Nisem prijatelj lova.

Jurij: Ne? Obžalujem! Največje veselje mi je lov. Moja žlahta, Lačniki, smo vsi strastni lovci. Grom in strela! Ko bi vi le videli moje puške! Nekaj pušk imam, katerih samo ena je vredna 10 do 20.000 kron. Eno še imam od starega, starega očeta, ki je ž njo streljal proti Turkom in Krucom. In prosim vas, ta sproži kar sama od sebe. Toda poslušajte me, kaj se mi je pripetilo danes. Mislim sem se že vrniti domov, kar naenkrat zagledam pred seboj belega zajca, ki se je od samega veselja prepocaval. Seveda jaz hitro nastavim puško, pa takoj v istem trenutku strloči v zrak 12 jerebic. Hitro

vzamem samokres, vstrelim zajca in ob jednem tudi vseh 12 jerebic.

Marko: Ni mogoče!

Jurij: Le počakajte, sedaj še pride nekaj. Ko vstrelim zajca, mu gre kroglja pri ustih notri, vza-di pri križu ven, naprej skozi stoletno lipo in na drugi strani tri ure daleč proč še ubije medveda z desetimi mladiči.

Marko: Skoraj neverjetno!

Jurij: Le potrpite, najlepše še pride. Ko si denem puško na ramo in mislim iti gledat, kako škoda je naredila kroglja, mi prinese moj pes, hektor, nasproti v ustih belega zajca, 12 jerebic in medveda z desetimi mladiči.

Marko: Ta pa je lepa. Tega pa ne verjamem.

Jurij: Saj pravim, nikdo mi že neče verjeti več in jaz vendar pripovedujem vedno le resnico. Tako sem na primer stavil pred kratkim, da bom v Mariboru pri Narodnem domu skočil čez Dravo.

Marko: Nekaj podobnega sem tudi jaz imel. Za šest steklenic ljutomeržana sem stavil, da bom skočil od Ptuja čez Dravo do Ljubljane v gostilno „pri fajmoštru.“

Jurij: No, in ste dobili stavo?

Marko: Ne, ko sem skočil, opazim v zraku, da sem se premalo zagnal. Hitro se pomislim, obrnem se v zraku in hajd nazaj v Ptuj.

Jurij: Meni se je ravno isto pripetilo. Ko sem bil že v zraku, se primem hitro za vrat in ušesa in se potegnem na drugo stran, drugače bi pa še utonil.

Marko: Že mogoče! Ko sem bil še v Ameriki profesor in veletrgovec in sem zelo obogatel, podal sem se v Maribor. V Ameriki sem imel zvitga in

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znakmo 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Absolviran petešolec išče primerno službo. Naslov pove uredništvo „Straža“.

Brata Rieger, c. k. dvorna tovarna orgel, Jegerndorf, avstr. Šlezija, se priporočata velečastiti duhovščini. Cenik zastoj! 127

Novozidana, dvanadstropna hiša, 8 let prosta davka, s popolnoma novo opravo, lepim dvoriščem in majhnim vrtom se pod ugodnimi plačilnimi pogoji v Mariboru prodaja. Kje, pove upravništvo lista. 132

Stare dopisnice s znakmi kakor tudi kuverte in znakke kupuje po najvišji ceni Karl Navratil urednik, Dunaj 18/1 Leitermayergasse 36. 126

Edina narodna čevljarska trgovina Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica št. 3 priporoča svojo bogato zalogo čevljev za moške, ženske in otroke. Izdeluje se tudi obušarje po meri in se da na obroke. Najnižje cene! Postrežba točna in solidna. 130

2 učenca z dobro šolsko izobrazbo iz boljše hiše sprejme v trgovino mešanega blaga Adolf Eichberger, trgovec, Slivnica pri Sv. Jurju ob juž. žel. 129

V trgu Šmarje pri Jelšah se prodaja posestvo, obstoječe iz hiše z večimi sobami, kuhinje, prostorne kleti, vrta za zelenjavo, njive in vodnjaka v bližini hiše. Posestvo je jako primerno za penzionista, ker je blizu kapela, kjer se lahko mašuje, primerno je tudi za roko-delca. Cena 6000 K. Natančnejša pojasnila daje Dragotin Zelič, organist, Šmarje pri Jelšah. 131

100 kg ovsa stane 14 K če se en del ovsa nadomesti z molasin Sestavina iz 5 kg ovsa in 2 kg molasina ima več vrednosti kakor sam oves. Molaskrma je sladka in ima 85-40% sladkarija in je najboljša krma za konje in drugo živino. 50 kg stane brez vreče franko na vsako postajo 7 K, če se naroči cel voz, drugače 7 K 50 v. K. Stein, Dunaj II, Praterstrasse 54. 128

Svoji k svojim!
Urar, očalar in zlatar
Franjo Bureš
Maribor
Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.
Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.
10 Priznana najboljše igle za gramofone.
Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar
Franjo Horvat
MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.
Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, družstvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela. :: 53
Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši
R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m.	po 36 v.
Slovensko platno m.	po 40 v.
Savinsko platno m.	po 44 v.
Vojaško platno m.	po 46 v.
Domestih platno mehko m.	po 48 v.
Gorsko platno debelo m.	po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m.	po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m.	po 60 v.

Vzorci zastoj in pošiljativé čez 20 K franko.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.
Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.
Za obilni obisk se priporoča 37
Lojzika Leon.

Pozor! Slovenci! Pozor!
Josip Macuh, Maribor
Stolna ulica šte. 5.
se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 48

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strupi, Celje
priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2
Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno

Za nakup priporočamo trvdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg šte. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štufe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru
uljudno naznanja, da se preseli s 15. avgustom
v Stolno ulico šte. 6.

Slikar in pleskar
Franc Divjak
v MARIBORU, župnijska ulica št. 7
prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Slovenski brivec!
Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo
moderno urejeno brivnico.
:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.
IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Solska ulica 2.
55

Cerkveni slikar
Peter Marković
akadem. slikar v Rožeku na Koroškem
se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvâ v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvâ (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence. 23
Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!